

C
O
C
A

B
L
O
O
S

Coca BLOOS:

„O plutire, un salt, un vis.

Cred că așa e când zbori”

Delia VOICU: Știind că sunteți absolventă de Filosofie, v-aș întreba, pentru început, cine sau ce v-a convertit la teatru?

Coca BLOOS: Convertire? Poate, sau, mai repede, o dorință de fugă spre lumea teatrului. Nu aș putea spune când a apărut, dar știu precis ce m-a făcut s-o descopăr: difuzorul care ne bucura serile cu *Inspectorul de poliție, Nila, toboșara, Pavel Korceaghin* – erau primele piese pe care le-am ascultat. Am iubit mult cutia aceea mică, neagră ce răspândea atâta magie.

D.V.: Ale cui erau primele glasuri care v-au pătruns în casă?

C.B.: Olga Tudorache e prima voce pe care mi-o amintesc. Apoi, inconfundabilii Constantin Codrescu, Niky Atanasiu, Bălțățeanu, Giugaru, Birlic. Îi ascultam cu sfințenie, în liniște desăvârșită și, după întâmplările auzite, plângeam sau râdeam cu ei. Destinul lor era și al meu. Nu am dezertat niciodată. Nu i-am părăsit. Îi urmăream până la sfârșit. Totul mi se părea adevărat.

D.V.: Cum s-a spulberat iluzia?

C.B.: Eram foarte impresionată de moartea unei eroine, care s-a sinucis. Bunica m-a liniștit spunându-mi că nu a pățit nimic, că la ora discuției noastre ea „stă în fața focului în halat și bea ceai”! A fost același șoc pe care l-am avut văzând în picioarele lui Moș Crăciun cizmele tatălui meu. Se rupea o vrajă. Cu toate greutatea și lipsurile de după război, am avut o copilărie frumoasă.

D.V.: Valea Jiului, unde ați copilărit, nu pare a fi un peisaj idilic. Și, totuși, care era farmecul aceluia loc?

C.B.: Cred că e vorba, mai degrabă, de atmosfera în care trăiam, de liniștea și de armonia care existau în relațiile dintre părinții mei. Povestea cu *Ruslan și Liudmila, Kaștanka* sau *Buratinu și cheița de aur*, spuse de bunica mea, care mi-au marcat acea vârstă, au fost continuate pe Jiu de venirea lui Moș Crăciun, a lepurășului, de obligația de a învăța poezii în germană și română, pentru a cinsti momentul Sfințelor Sărbători. Tatăl meu, Helmut, care era de etnie germană, impunea o rigoare, o disciplină. Există o autoritate pe care n-o comentăm și care se îmbina foarte bine cu clipele de bucurie. Ai mei erau oameni veseli, dansau, cântau – tata, la muzicuță. Helmut m-a învățat valsul, polka, tangoul, dar și să spun „sărut mâna pentru masă”, „iartă-mă”, „te iubesc”.

D.V.: Vă îndurerează faptul că imaginea celor pe care-i numim, generic, mineri se asociază acum cu violența, chiar cu barbaria?

C.B.: Sigur că da. Am văzut cum erau bătuți tinerii pe strada Academiei și am remarcat îndemânarea cu care erau loviți. Nu am putut să-mi explic ce se întâmpla. Am avut senzația că s-a pierdut o lume. Murea o lume în mine. M-am dus apoi și în Piața Victoriei. Minerii erau nespălați, înfomețați. Eu le-am dat țigări, iar ei mi-au dat o franzelă... Sunt sigură că în rândurile lor au fost răspândiți indivizi pregătiți pentru acest tip de intervenții și sper ca timpul să spună adevărul. Par oameni duri, înăspriți din cauza

condițiilor grele de muncă. În realitate, minerii sunt bărbați adevărați, curajoși. Altfel n-ar putea înfrunta moartea în fiecare secundă, acolo, în adâncuri. Știu asta de mică, de la tatăl meu.

D.V.: *Vă era teamă că într-o zi ar fi putut să nu se mai întoarcă din mină?*

C.B.: Nu știu cât pricepeam din pericolul, din pânda morții. Dar știu că eu și mama așteptam. Pot spune că prea de timpuriu am făcut cunoștință cu „așteptarea”. Când intra în casă, îi vedeam numai albul ochilor și palmele. În rest, era, tot, negru și răspânda mirosul cărbunelui pe care n-am cum să-l uit.

D.V.: *Așteptarea pe care ați trăit-o atât de intens, de la o vârstă fragedă, v-a făcut să înțelegeți moartea altfel?*

C.B.: Tot ceea ce se petrece în copilărie se depozitează undeva și apoi izbucnește. Relația cu thanatosul e, în ceea ce mă privește, mai specială. Și poate de aceea am avut mereu înțelegere pentru sinucigași. Au fost momente când am crezut că e mai bine să renunț la viață decât să îi țin piept. Deși provin dintr-o familie credincioasă, am aflat târziu că sinuciderea e un mare păcat. O putere deosebită asupra sufletului și a gândurilor mele a avut-o apoi filosofia.

D.V.: *V-ați petrecut anii de studenție la Cluj, într-o perioadă în care câteva dintre strălucirile personalității ale Ardealului se mai aflau încă la catedră. Tot atunci, Vlad Mugur era directorul Teatrului Național. Ce amintiri vă leagă de acel moment?*

C.B.: Pe meșterul Vlad Mugur l-am descoperit prin spectacolele sale, în care jucau Silvia Ghelan, Silvia Popovici, meșterul Braborescu, George Motoi, Dorel Vișan, Gita Popovici, Maria Cupcea, Doti Stanca, Olimpia Arghir. Erau pentru mine de neatins. O vrajă. Când am intrat la facultate, tocmai murise Gheorghiu-Dej. Mijea liberalismul. M-am bucurat de acest început. Se purtau feminismul, Marcuse, Angela Davis, Flower Power. Clujul tinereții mele avea ceva specific, academic, deosebit, rafinat, ceva european. Așa a fost, este și va fi. Studenții erau tratați cu respect. Am avut profesori extraordinari, ca D.D. Roșca sau Călina Mare, dr. Weissmann sau dr. Ieremie. Rectorul universității era Constantin Daicoviciu. Audiam cursurile de istoria artelor ale lui Virgil Vătășianu. Parfum....

D.V.: *D.D. Roșca era la fel de fascinant în predare precum era în scris?*

C.B.: Fascinant, ironic, cinic. Faptul că nu am urmat drumul acestei discipline mi se trage și de la cursurile și seminariile D.D. -ului. Domnia sa nu concepea că mintea unei femei poate analiza un text de Parmenide sau din *Critica rațiunii pure*.

D.V.: *Ce loc ocupă azi filosofia în viața dumneavoastră?*

C.B.: A rămas lângă mine, în umbră, ca o adevărată doamnă. M-a trimis spre cărți, spre idei, m-a ajutat să cunosc lumea și să mă cunosc. Să ajung să înțeleg că omul fără Dumnezeu nu știe nimic. După '90, am părăsit pentru o vreme lecturile, preferând să citesc presa. Am avut colecții. Acum m-am întors la cărți și la foarte puține ziare.

D.V.: *În care dintre ele aveți încredere?*

C.B.: Nu știu dacă e vorba de încredere. Mai repede, de interesul de a mă informa. Cumpăr, zilnic, *Adevărul*. A fost un moment când am vrut să mă întorc la jurnalism, o pasiune din tinerețe, dar mi s-a părut că ar fi o trădare. Am mai trădat în viață, am provocat dezamăgiri.

D.V.: *Cui?*

C.B.: De exemplu, lui Dinu Săraru. Am semnat împotriva lui, la Revoluție, deși el mă adusese la Teatrul Mic. M-a văzut în *Piațeta*, spectacolul regizat de Silviu Purcărete la Piatra-Neamț, și s-a luptat pentru tranșele mele.

D.V.: *Nu era firesc ca un director să se zbată pentru a aduna valori în teatrul pe care-l conduce?*

C.B.: În țară erau multe actrițe care meritau să vină în București. Nu există nici o scuză pentru fapta mea de atunci. Merita să-i port recunoștință, așa cum merită toți cei care ne fac bine. După cum, de curând, am mai produs un imens rău unui coleg, contribuind la înlocuirea lui într-un spectacol, lucru pe care-l regret foarte mult. Nu eram eu cea chemată să hotărâsc. Pascal avea dreptate când spunea că „omul nu este nici înger, nici bestie, dar nefericirea vine din faptul că vrând să facă pe îngerul, sfârșește prin a face pe bestia.”

D.V.: *Pentru dumneavoastră, o întâlnire profesională benefică a fost cea cu regizorul Silviu Purcărete. Cum s-a petrecut?*

În *Conu Leonida* față cu reacțiunea
regia Alexandru Dabija

C.B.: A început la Piatra-Neamț, acolo unde m-am format ca actriță și unde am trăit cele mai frumoase clipe. Au fost opt ani fericiți, ca o căsătorie pe care ai avut-o și pe care o porți cu tine toată viața. Un fel de Insulă a Paștelui, cu verdeața, cu mirosul, cu prospețimea, cu tinerețea, cu iubirile ei. Nu exista nimic de nefăcut, de neîmplinit. Atunci a venit Purcărete, nu ca o simplă întâlnire, ci ca un semn al destinului. El se leagă, cumva, și de copilăria mea. E unul dintre personajele poveștilor ei. Am senzația că îl cunosc dintotdeauna. Dar nu e ușor să colaborezi cu el. Cu un creator în esență pură, sigur că e întotdeauna dificil. Îți manipulează mintea, sufletul, trupul. Tot. Nu mai ești decât cine vrea el să fii. E un joc în care trebuie să te supui. Să te supui cu umilință. Dincolo de asta, există, desigur, proverbiale lui fascinație: un fel de credință pe care și-o transmite, ceva pur, ceva din inocența copiilor. Înțelegi că, urmându-l, vei ieși la liman.

D.V.: *L-ați urmat și la Limoges, în vara aceasta. Cum a fost adaptarea într-o trupă străină?*

C.B.: O lună am repetat, o lună am jucat. M-au impresionat respectul pentru muncă, disciplina,

demnitatea. Erai întâmpinat cu zâmbet, te despărțeau cu zâmbet. Actorii de acolo sunt mai senini, mai puțin încrâncenați. Noi suntem triști, încruntați, ne domină tonurile de gri, de maro. De aici vine și dorința ca la teatru să vedem numai roz. Teatrul creează, oricum, un univers iluzoriu – și astfel ne mințim, de fapt, de două ori.

D.V.: *O montare sumbră și destul de controversată este „Genocid“, pus în scenă de Sorin Militaru, în care dumneavoastră sunteți interpreta unei bătrâne criminale. Cum primiți reacția sălii?*

C.B.: La finalul unei reprezentații a fost o întâlnire cu spectatorii. Erau plăitori de bilete, amestecați ca vârstă. Unii s-au arătat chiar emoționați, spunând că e firesc ca urâtul care ne-a cuprins viața să se vadă și pe scenă. Când ai oglinda în față, nu te mai poți ascunde. Realitatea e, uneori, mult mai crudă și mărturisesc că în câteva rânduri am simțit, ca și cinicul meu personaj, că vreau să-i omor pe toți nemernicii, apoi să mă omor și eu.

D.V.: *Revin la Purcărete. El v-a propus, prin Danaos, o imagine insolită, chiar șocantă. Ați acceptat-o ușor?*

C.B.: Atunci când am ajuns la Craiova, eram destul de bine informată în legătură cu textul, dar nu știam încă ce rol voi juca. Apoi, când am înțeles că *Danaos*, tatăl celor 50 de danaide, e o ființă androgină, că vine din timp, din legendă m-am pregătit să trec mai multe praguri: am învățat franceză, am apărut în spectacol rasă în cap, cu bustul dezgolit. Motivațiile lui Purcărete au generat propriile mele motivații.

D.V.: *Cum a fost, trăit din interior, periplul internațional al „Danaidelor“?*

C.B.: Pentru mine, experiența a însemnat enorm. Am jucat pe mari scene ale lumii, la mari festivaluri. A fost o șansă la care n-aș fi sperat niciodată. Dar a fost și greu. Departe de a fi o producție turistică, un produs de export, cum au zis unii, eram toți foarte solicitați. Personajul îmi impunea un regim special de alimentație, de somn. Stăteam pe scenă, timp de 40 de

În *Genocid*
regia Sorin Militaru

minute, în valiză, și s-a întâmplat, la Avignon, din pricină că ministrul culturii a întârziat, să stau înăuntru 70 de minute. Puteam să mă sufoc! Ca să rezist, mi-am șters, pur și simplu, din minte senzațiile de strănut, de tușit, de foame, de sete și așa mai departe.

D.V.: *Pe lângă intrarea în Teatrul Mic, „Piațeta“ v-a deschis și poarta spre film.*

C.B.: Primul dintre regizorii care m-au văzut în *Piațeta* și care, apoi, m-au chemat să colaborăm, a fost Alexandru Tatos. Am debutat la el, în *Secretul armii secrete*, pe urmă am filmat la Andrei Blaier, în *Divorț din dragoste* și *Crucea de piatră*. A urmat întâlnirea cu Mircea Daneliuc, care m-a distribuit în *Patul conjugal*. Am avut norocul de a-l avea atunci ca partener pe Gheorghe Dinică, minunatul actor cu care m-am reîntâlnit în *După-amiaza unui torționar* în regia lui Lucian Pintilie.

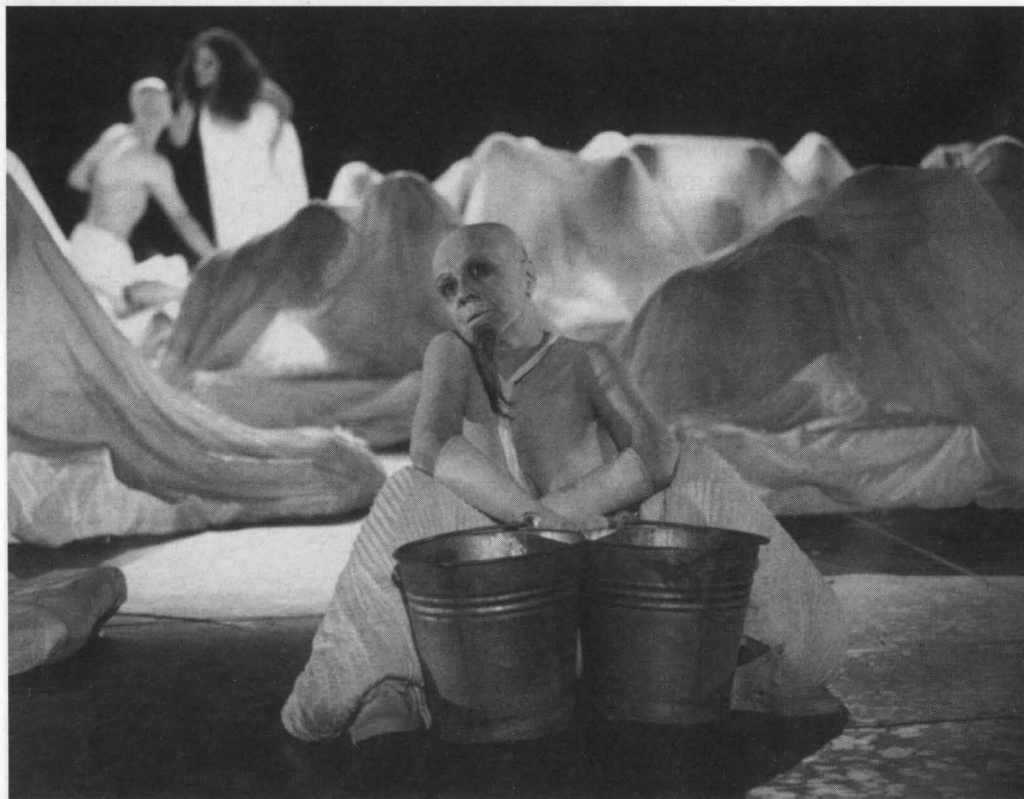
D.V.: *Lucrul cu Pintilie e la fel de chinuitor precum cel cu Purcărete?*

C.B.: N-aș spune „chinuitor“, ci „provocator“. Și nici nu i-aș compara, deși amândoi lucrează în forță. Vii acasă și te gândești de care cui să-ți atârni frânghia. Dar amândoi iubesc actorii. Realizezi, negreșit, că există o singură cale: cea care ți se indică, de la început, foarte clar. Acea și nu alta. Din pricina asta, travaliul e dureros. Simți că îți atingi limitele, că le învingi, ca la o naștere adevărată, naturală, frumoasă.

D.V.: *Și care e starea finală?*

C.B.: E ca un miracol. O plutire, un salt, un vis. Cred că așa e când zbori....

Delia VOICU

În *Danaiidele*, regia Silviu Purcărete